

הזהב פרק רביעי בבא מציעא

נח.

עין משפט
נר מצוה

קב"ט א ב ג מ"י פ"ג
מהלכות שקלים
הלכה ט:
קע"ד מ"י שם פ"ב הל'
ט ופ"ג הל' ט:
קע"א ה"י שם פ"ב הל'
ח ופ"ב מהל'
שכירות הלכה ב ופ"ה
מהל' טוען וטוען הל' א'
טו"ש פ"ב ח"מ ק"י שם פ"ב
ה:
קע"ב ו מ"י פ"ו מהל'
שבת הל' כה סג
לאון סה טו"ש פ"ב ח"מ
זו ספ"ד ד ר"ב אלפס שבת
פ"ב דף ע"א:
קע"ז ז (מ"י) פ"ב מהל'
שכירות הלכה ח'
סג ע"פ סה טו"ש ח"מ
ק"י שם פ"ב ח'
קע"ח מ"י שם טו"ש
שם ספ"ד ז:

מוסף רש"י

נשבעין השולחן שבעת
שומרין לגוברין. שהרי
ההפסק להקדים שאין
הבעלים חייבים לשקול
עוד, דמיא (כמויות קת),
תורמין על האבד שלא
נודע (י"טו"ה). ואם
לאו, שלא נתמנה התרומה
אין ההפסק להקדים אלא
של בעלים לפיכך נשבעין
לגבי העיר (ט"ז). ואין
עולין להם. לבעלים
ואיך לשקול לשנה הבאה
(ט"ז). קדישים שהחייב
באחריותו כו' ונשבעין
עליהם. כגון אמר הרי
עלי עולה והפיש בהמה
למדו והפקידה לה, נשבע
עליה אוחז שהפקדון צדק,
דדעו קרין ציה, דדבר
הגורם למנון ל"י שמעון
כמנון דמי (ט"ב).
תורמין. את הלשכה בשלש
קופות, על האבד, אף
על מי ששלט שקלו ואבד,
ועל הגבוי, שעדיין לא
גיע כסף, ועל העתיד
לגבות, ואפילו לא נגבה
לאחר מלאו י"ט לו חלק
בתרומה ובקרנות אלא
שחיסר מלוה (ט"ב).
ע"י. היה שכיר שבת.
שומרים לו ו' פשעים
כבדו לטוב, אע"פ שמגיע
ליום שבת פשוט אחד, כיון
דכל יום שבת נבלע ע"ס
שכירות שאר השבוע, זו היא
הבלעה, ששכר שבת מבלע
בתוך ימי השבוע, ונתנין
לו שכר שבת. להבלעה
ש"י (נדרים ד''). לפיכך
אחריות שבת עליו. דהא
נותנין לו שכר השבת (ט"ז).

נשבעין לגזברים. פרש"י אס משנתרמה התרומה צאו לדון
נשבעים לגזברים דתנן תורמין על האבד משמע שרובה
לפרש תורמין על האבד שאבדו שליח קודם שנתרמה אף לא צאו
לדון אלא אחר שנתרמו וקשה לפירושו דהוה ליה זה וזו

HebrewBooks.org © Moznaim Publishers. No commercial use allowed.

דכ"ש על הגבוי שלא נאבד שנתרמין
עליו וגם הפשע לא מיידי צבאם
לדון יש לפרש תורמין על האבד
שצא ליד הגזבר ונאבד קודם שנתרמו
כיון שהגיע ליד הגזבר ועל הגבוי
ועודנו צד השליח צדך תורמין
אע"ג שנאבד אחר שנתרמו ועל
העתיד לגבות אחר זמן ולשולמו
לגזבר אע"פ שנשבעת הרמה לא נתנה
עדויה לשליח וצפרכ בתרא דמתנות
(ד' קת). ויש ד"ה ועל גבי מודר הגאה
דפריך בשלמא שוקל שקלו דתנן
תורמין על האבד כו' פירוש אומר
שנאבד משליח אחר שנתרמו דאין זה
הגאה כיון שהוא פטור ולא כפרש"י
דהתם דפי' דמעמד לגבות מוכיח
דמורמין אע"פ שלא יגבה לעולם ואין
משמע כן בשמעתי:
ד'תנן תורמין על כו'. דמיא
גרסינן דאין זו משנה
שקלים ותימה אמאי לא מוכח מגופא
דאינו חייב באחריות מדקאמר
נשבעין לגזברין ולא לגבי העיר:
(ה) **אמר** רבי יוחנן בשקנו מידו.
וא"ת דצפ"ה הפועלים (לקמן
ד' גז. ע"ש) מתא מתנה שומר חס
להיות כשאל להתחייב צבאנסין ופרך
צמאי מתנה דצברים ומשני אמר
שמואל בשקנו מידו ור' יוחנן אמר
אפילו מימא לא קנו מידו בזהוה
הגאה דקא מהימן ליה גמר ומשעבד
נפשיה ח"כ מאי צפי קניו וי"ל דהכא
דפטור אפי' משבועה לא משעבד
נפשיה בלא קניו אי נמי התם כיון
שמתחייב כשאל סבורים העולם
שהשאל לו ובההיא הגאה משעבד
נפשיה: **לשמוך** הורעיה. וא"ת
והיאך מותר לעומר כיון ששומר הא
כתיב (יחזקאל מה) ממסקה ישראל מן
המותר לישאל ודרשין (ת"כ פ'
בה) ואת ענבי מוידך לא תבלור מן
המשומר אי אמה בוצר אצל אמה
בוצר מן ההפקר משמע דאסור אס
ליקט מן המשומר וכי מימא אינו
אסור כי אס לצבור אצל אס עבר
ובצר שרי לנכול הא אפילו מן ההפקר
אסור לצבור דצנייה מולדה דקצירה
דאמרין צריש מועד קטן (ד' ג).
וי"ל שלא היה מותר לעולם מליקח

שלא פשעו בהן שהן בעלי הדין למכורן שנתרמו
את הלשכה אין אחריות אצידה על הבעלים אלא על ההקדש
כדאמרין לקמן תורמין על האבד שהיא חלק בקופות הללו למי
ששלט שקלו ואבד ואינו יודע עכשיו
מקודם לכן שוב אין תורמין עליהם
אלא על מנת שישלמו להם אחרים
תחמיהם לפיכך בני העיר הן בעלי
הדין של שלוחים: נמאלו. קאי
לאבדו: שהחורוס. קאי אנגנבו:
אלו ואלו שקלים הם. דכיון דקדוש
קדוש: הכא בנושא שר עסקינן.
כלומר שבעה זו לא ליפטר מתשלומין
היא דלא שומר חס משלם על
הפשיעה ולא נושא שכר משלם גיבה
ואצידה כי ממני' ושבעה זו כדי
ליטול שכרן נשבעין שאינן צרשותן
וגזבין שכרן מן בני העיר. ולקמיה
פריך והא כיון דשומר שכר יש עליו
לשומר מגיבה ואצידה ולא שמר לא
השלים עבודתו אין לו ליטול שכר:
נשבעים לגזברים. בתמיה. והלא אין
שכרן אלא על בני העיר: נשבעים
לכני העיר. ליטול שכרן וצמעמד
הגזברים מפני שההפקד על ההקדש:
והכא נמי נהי דשומי לא משלמי.
דאימעט הקדשות מתשלומי שומרים:
אגרייהו מיהא לפסיד. שהרי נשבעדו
לשומרן מגיבה ואצידה ועל מנת כן
היו נוטלין שכר והכי לא השלימו
מלאכתן: נבלטים מוויין. דלונס הוא
ולשמירה זו לא קבלו עליהם: הא
מני ר"ש היא. במסכת שבעות
(ד' מ"ג): יש לנן אונאה. כדאי
גרס לה ומאלו דגרים לה לא ידע שאמר
ר"ש כדאי לגבי שבעה והואך
ללמדה ממשתמנו: שחייב באחריות.
שהמפקד חייב באחריות הלכך כדדייה
דמי לר"ש והכא נמי חייבין כל בני
העיר לשקול אחרים תחמיהן: פורמין
על האבד. כשהיו ממלאים שלש
קופות מכסף הלשכה והיא תרומה
ליקח מכסף הקופות כל קרבנות צבור
ותורמין אותן ע"מ שיהו שלש קופות
ראש ותרומה לשלישי יהיה אותן
שהביאו שקלים הנשארם בלשכה
וזכיס בתרומת הקופה להיות הקרבנות
גם עליהם ותורמין אותן אע"פ ששלט
שקלו ואבד לו ואין ידוע לו: ועל
הגבוי. ועודנו צדך: ועל העמיד
לגבות. מי שנאסר ולא שלט שקלו
באבד היה משלחו כל השנה כולה
ונותנין בשופר שכתב עליו תקלין
דחמין והלשכה היתה נתרמה ג' פעמים

(א) ונעיל כט: מ"ג.
(ב) שבעות מ"ג: נ"ש.
(ג) (כמויות קת).
(ד) [מוסף] פ"ח גרמ"ה לו.
מוספתא שבת פ"ח.
(ה) ונעיל טו. ושי"ג.
(ו) [שקלים פ"ג מ"א].
(ז) [שם פ"ד מ"ב]. (ח) [שם
מ"א]. (ט) [וע"ע מוס'
במות קבד. ד"ה של ומוס'
מנחות פד. ד"ה שומרי].

תורה אור השלם
1 נפש בי תחטא ומעלה
מגיל ביהודה ובהש
בעמיתו בפקדון או
ברשותו ד' א' בגול או
עשק את עמיתו:
יקרא ה כה

הגהות הב"ח
(א) תוב"ד"ה וכן אמר
ר' יוחנן וכו' ח"כ אמאי
בעי:

גליון הש"ס
גמ' ונשבעין ליטול שקלן.
עיין בהגהות מרדכי פ'
האומנין אות מה:

בשנה בפרוס הפסח ובפרוס עזרת ובפרוס החג) וכשמגיע זמן לתרום
נותנין מעות השופר בלשכה ותורמין וכשתורמין תרומה ראשונה מתנין
אף על העמיד לגבות וגם בשניה ובשלישית והמביא אחר שנתרמה השלישית נותנו לשופר ששמו תיקלין עתיקין ונזכר לשירי הלשכה ומהן
בלוין חומת העיר ומגדלותיה: אלא אר"י. לעולם שבעה זו ליפטר מן התשלומין היא ובשומר חס ודקשיא לך מתני' דאורייתא פטור לגמרי
ורבנן הוא דמתקן לה שלא יזלו בהקדשות בשמירתן: השוכר אס הפועלים. גזבר של הקדש ששכר פועלים משל הקדש: לשומר אס
הפרה. אדומה שלקחיה ושומרין אותה שלא תיפסל בעליית עול או צנום: לשומר אס הפינוקים. שלא יעמאלו. שהיו מגדלין אותן
לפרה בחצירות הבגרות וצולעים ותחמיהן חלל כדאמרין צוכה ציהשן תחת המטה (ד' ה). לפי שעשו מעלה בכהן הגורם את
הפרה שמהא פרישמו בטורה ואין אחיו הכהנים נוגעין בו כל שבעה כדאמרין בפרה יומא (ד' ה) והתעוררות הללו שלא נעמאלו
מעולם ממלאים מים למקדשין ומזין עליו כל שבעה: ולשומר הורעים. שדה המצרכת ורועה לעומר קודם לפסח שבעים יום כדאמרין
במנחות (ד' פה). אי נמי בשביעית ספיחים לעומר ושתי הלחם: אין נותנין לו שכר שבת. אס שכיר יום הוא: לפיכך אין
אחריות שבת עליו. אס אירע בהן קלקול בשבת אין חייב לשלם: שכיר שבת. שבעה: שכיר שבעה. שמיטה שלימה: נותנין
לו שכר שבת. שנבלע בשכר שאר הימים ואינו מפורש לשבת: בשקנו מידו. שאס יקלקל שמירתו ישלם הא ודאי ישלם שהרי הוריד
עצמו לכך ושיעבד נכסיו: פני סאל. לענין שבעה הפקדון אשס גזילות: קדישם שהבעלים חייבין באחריותן. כגון דאמר הרי עלי
והפרישן והפקידן לזה וכפר ונשבע והודה חייב קרבן שבעה: שאני קורא בהן צה' ונחש. אס ק"ד טעם דחיצא משום דהן של גבוי קרינן
בהו ומעלה מעל צה' ונחש: ושאינן חייבין בעלים באחריותן פטור. הנשבע שאני קורא בהן צעמיתו ונחש מפני שהם קרוין של
עמיתו ודעמיתו פטור דבעינן בה': כלפי לייא. כלפי היכן הדבר נטוה. לייא היכא כגון (ברכות ד' ג). חלצי לנחרא כגוי לייא:

רק שהיה מודיען שיחדוס לעומר ומעמנן היו נמנעין מליקח
הא

איפכא